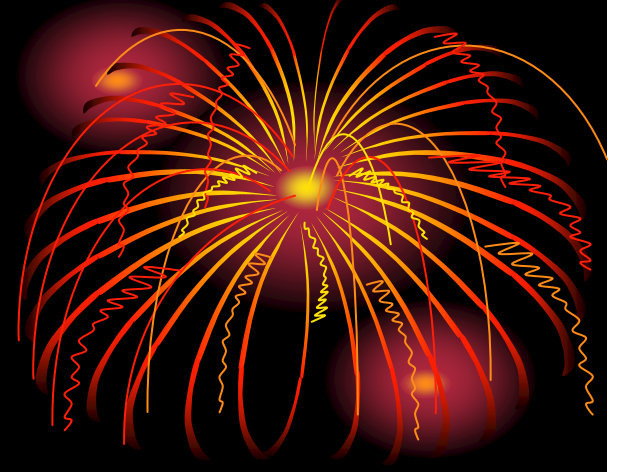

7 Haziran 2006

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

Gürcan Banger

ESYO

Eskişehir Sivil Yerel Oluşum

“SİVİL TOPLUM” NEDİR?

- **Sivil toplum,**
“üniformasız” veya
“çıplak” toplum
demek değildir.
- **Sivil toplum, devlet**
alanının dışında
kalan toplum
kesimini ifade
eden bir terimdir.

SİVİL TOPLUM KURULUŞU (STK)

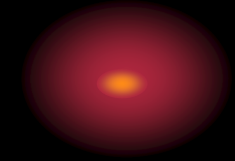
- Dernek, kulüp, vakıf gibi sivil toplum ortamında yer alan örgütlere **Sivil Toplum Kuruluşu (STK)** adı verilir.
- Formel olmayan örgütsel yapılar **Sivil Toplum Ağı** olarak isimlendirilir.

STK'LARIN ÖZELLİKLERİ

- STK'lar **devletin** bir parçası değildir.
- STK'lar **kâr** amaçlı çalışan ekonomik örgütler değildir.
- STK'ların **hukuki** bir yapıları olmayabilir.
- STK'lar insanların **ortak ilkeler** etrafında buluşabileceğini varsayar.

STK Tanımındaki Netsizlik

- **Sivil toplum kuruluşu tanımlamasında bir bulanıklık, belirsizlik vardır. Bu da öncelikle örgüt kavramının sivil toplum kavramındaki netsizliğe dayanmasındandır.**
- **Sivil toplum tanımlaması yerelliğe göre farklılıklar gösterebilmektedir.**

STK ve Siyaset Alanı

- STK kavramı, çoğu zaman olağan siyaset alanının dışlanması olarak **ikincil siyasal örgüt** gibi kullanılmaktadır.
- STK'ların varlık alanı, siyasal otoritenin (devletin) baskısından uzak, dolaylı olarak kamusal alanı tanımlayan bir **ortak çalışma ve girişim alanıdır**.
- Hem ikincil örgüt olması, hem de kamusal alanı tanımlaması nedeniyle devletle arasında bir **gerginlik** olması beklenebilir.

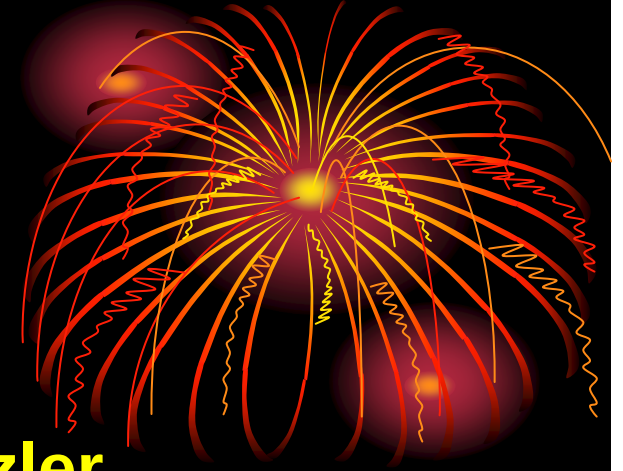
STK'ların Bazı Önemli Özellikleri

- STK'lar gönüllü kuruluşlardır. Bu nedenle üyeliğin yasayla zorunlu kılındığı örgütler bu tanıma girmez. Ama eylemleri açısından STK gibi davranan örgütler bulunabilir.
- STK'larda gönüllü bireysel katkı ve katılımcılık esastır.
- STK'ların öncelikli ve vazgeçilmez misyonu topluma uzmanlaşmış hizmettir.
- STK'lar açık ve saydamdır. STK'larda ilişkiler “apoletsiz”, eşit ve yataydır.

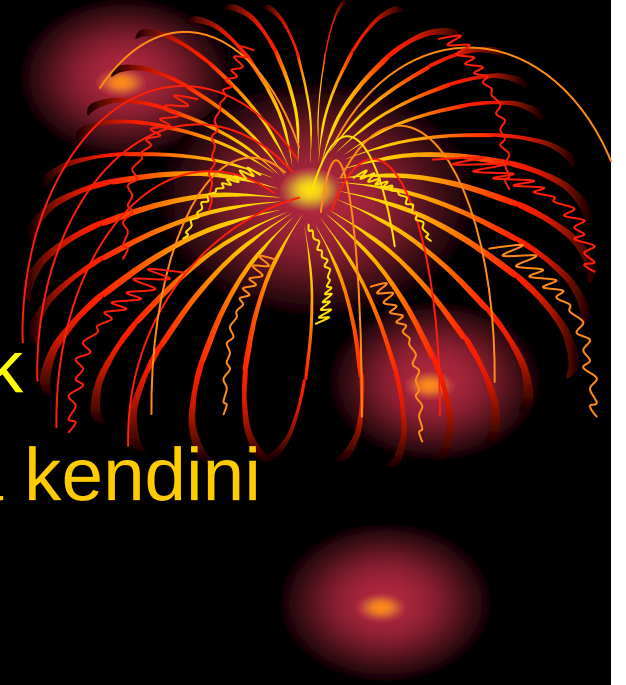
Makro mu, Mikro mu?

- STK'lar devletin yerine iş görmezler. Katılımcılığı artırmayı, demokrasiyi geliştirmeyi, sorun çözmeyi **devletin yanı sıra** ele almayı hedeflerler.
- Yukarıdaki bağlamda STK'lar devletin makro hedeflerini değil, genelde yerel ve özgün olarak **mikro sorun ve konulara** yönelmeye çalışırlar.

Bazı STK Sorunları

- Uyum sağlama veya sabit fikirlilik
- Toplumu değiştirme çabası veya kendini geliştirme düşüncesi
- Aşırı denetleme isteği
- Aşırı eylem veya aşırı düzen
- Dış desteklere bağımlılık veya dış desteklerin reddi
- Dar destekçi tabanı veya geniş destekçi tabanı

Yerel STK Konuları

**Gelelim, sivil
toplum ve
STK
alanındaki
yerel
konularımıza.**

Eskişehir'de STK'lar

**İnsani göstergeler
açısından yüksek
özelliklerine rağmen
Eskişehir'de sivil
toplum anlayışı ve
STK oluşumları
beklenen düzeyde
değildir.**

**Futbolun gördüğü ilgi,
kültür, sanat,
yayıncılık, yerel tarih
ve arkeoloji gibi
gruplar, sivil
inisiyatifler, doğa
sporları konusunda
yaygın olarak
görülmemektedir.**

Ne Yapılmalı?

- **Üniversitelerimizde kurulacak Sivil Toplum Enstitüsü'nün ciddi yararları olacaktır.**
- **Kent içinde STK'lara hizmet veren birimlere ihtiyaç vardır. (Örneğin yukarıdaki öneri içinde veya dışında bir STK Çalışma Grubu.)**
- **Kentteki STK'ların ve sivil toplum davranışı gösteren diğer birimlerin Sivil Toplum Yöneticiliği ve Projecilik konularında eğitime ihtiyaçları vardır.**

Ne Yapmalı?

- Yerel sivil toplum çalışmaları, yapılan projeler, başarılı ve başarısız uygulamalar konularında **ortak paylaşım platformları** oluşmalıdır. Deneyim birikimi, bilgi / görgü paylaşımı sağlayan yazılı kaynaklara gerek vardır.
- Maddi kaynak sağlama, sorun çözme gibi konularda yeni fikirlerin üremesi için **atölyeler, beyin fırtınası oturumları yapabiliriz.**

Ne Yapmalı?

- Gerçek anlamda sivil ve demokratik bir **Kent Sivil Meclisi**'nin kurulması üzerinde çalışabiliriz. Bu vesile ile eşgüdüm, paylaşım ve birlikte iş yapma eğilimlerini geliştirebiliriz.

Bazı Önemli Noktalar

- Bazı yazarlar, sivil toplum ve STK yaklaşımının sınıf çatışmasının yumuşatılması için Batı tarafından az gelişmiş ülkelere dayatıldığını söylemektedirler.
- Bu yaklaşımı haksız bulmak mümkün değildir. Gerçekten STK'lar emperyalist kültürün aktarılması için bir mekanizmadır.
- Makro sorunların mikro önlemlerle çözülebileceği izlenimi yaratıldığı doğrudur.

Bazı Önemli Noktalar

- Son dönemde STK çalışmalarının fazlasıyla AB'ye endekslendiği bir başka gerçektir.
- Yine son dönemde STK çalışması, AB fonlarından kredi / yardım / maddi destek almak anlamına indirgenmiştir.
- STK'lar kendi dinamikleri ile hareket etmek yerine global örgütlerle uyumlu hareket etme anlayışına teslim olmuşlardır. “Batı Rüzgarı” hayranlığına düşen çok sayıda “yazar çizer” de vardır.

Bazı Önemli Noktalar

- Sivil toplum çalışmalarının bireyin özne olarak öne çıkarılması nedeniyle bir **sosyal dağılma eğilimi** yarattığı doğrudur.
- Sivil toplum çalışmalarının toplumun bütünlüğünü koruyacak başka “**örten kimliklerle**” birlikte düşünülmesi zorunludur.
- Bu nedenle devlet alanının, sivil toplum alanının ve kamu alanının **uygun dengelerde** tutulması gerekir.

Bazı Önemli Noktalar

Bazı Önemli Noktalar

- **Geleneksel tarihimizde vakıflar gibi STK örnekleri bulunmasına rağmen sivil toplum ruhu ve birey kimliği yeterince gelişmiş değildir.**
- **Daima belirleyen, tanımlayan, sınırları koyan, karar veren devlet olmuştur.**
- **Bizim için STK çalışması girişimci, yaratıcı birey kimliğinin, çağdaş kentli yurttaşın geliştirilmesi demektir.**

***Nazik ilginiz ve sabrınız için
teşekkür ederim.***

